జేబులు తడుముకుని, పేంట్ కుడి జేబులోంచి సిగరెట్ పెట్టెని బయటకు తీసాను.

కొత్త పేకెట్ అది. దానికున్న సెలిఫోన్ పేపర్‌ని విప్పి, కిటికీలోంచి బయటకు జార విడిచాను. పెట్టె తెరిచి, లోపలవున్న తగరం ముక్కని కూడా తీసి, నలిపి ఉండలా చేసి, కిటికీలోంచి బయటకి విసిరేసాను. సిగరెట్‌లు వరసగా పేర్చబడి వున్నాయి పెట్టెలో.

"సిగరెట్ ?" అడిగాను నా మిత్రుడిని, ఒక దాన్ని పైకి లాగి. నా మిత్రుడు మునివేళ్లతో దాన్ని అందుకుని పెదాల మధ్య ఇరికించాడు.

నేను సిగరెట్ అందుకుని, పెట్టె సీట్‌కి ఆనుకునివున్న నా సూట్‌కేస్ మీద పడేసి, లైటర్‌తో రెండు సిగరెట్లు వెలిగించాను. రెండు దమ్ములు లాగి, పొగ వదులుతూ చూసాను నా ఎదురుగా కూర్చున్నతని వంక, అప్పుడు.

సిగరెట్ పొగలోంచి కొద్దిగా పరిశీలనగా నన్నే చూస్తున్నాడు. అంతదాకా పేపర్ చదువుతున్న అతను. నేను సిగరెట్ పాకెట్ విప్పినప్పటి నుంచి నావంకే ఓరగా చూడటం గమనిస్తున్నాను.

"సిగరెట్ తీసుకోండి" సూట్‌కేస్ మీద వున్న పాకెట్‌ని అతనివైపు తోస్తూ అన్నాను.

పెదాలు విడివడకుండా నవ్వాడతను. తల అడ్డంగా వూపుతూ అన్నాడు.

"తాగను"

నేను కిటికీలోంచి కనపడుతున్న కొండ వంక చూస్తూండిపోయాను. కొండ అంచు మీద ఓ చిన్న గుడి, తెల్లటి సున్నం వేసిన గోడలు. చాలాచోట్ల కొండలమీద అలా చిన్న చిన్న గుళ్ళు కనబడుతూంటాయి రైల్లో ప్రయాణం చేస్తూంటే. చుట్టు ప్రక్కల ఎక్కడో చిన్న పల్లో, గ్రామమో వుంటుంది అనుకున్నాను.

అతను సిగరెట్ తాగుతున్న నన్ను ఇంకా చూస్తూండటం గమనించి అడిగాను.

"ఆర్పేయనా ?"

"మీకు సిగరెట్ పొగ పడదా ?" నా మిత్రుడుకూడా అడిగాడు.

అతను ఇందాకటిలాగే నవ్వాడు పెదాలు విడివడకుండా. మళ్లీ తల అడ్డంగా వూపి అన్నాడు.

"తాగండి."

నేను మళ్లీ కిటికీలోంచి బయటకి చూడసాగాను. కొండ కిందవున్న చిన్న చిన్న గుడిసెలముందు నాలుగయిదు మేకలు తిరుగుతున్నాయి. చాలా చిన్న పల్లె అనుకున్నాను. నిముషాల్లో పల్లె మాయమయింది నా దృష్టిలోంచి. మళ్లీ కలుసుకొని విడిపోతున్న టెలిగ్రాఫ్ తీగలు.

"పన్నెండేళ్లయింది నేను సిగరెట్ తాగి" అన్న మాటలు వినబడ్డాయి. అతనివైపు చూసాను. నా మిత్రుడితో చెప్తున్నాడుఅతను.

"సరిగ్గా పన్నెండు సంవత్సరాల మీద నాలుగు నెలలయింది నేను సిగరెట్ తాగి."

"అలవాటుంటే తాగండయితే" అన్నాను నేను.

ఇందాకటిలాగే నవ్వుతూ, తల అడ్డంగా వూపి అన్నాడు అతను.

"ఇక తాగనని ఒట్టు పెట్టుకున్నాను."

"ఏం ?" అడిగాడు నా మిత్రుడు.

"సిగరెట్ అంటే విరక్తి కలిగి."

"ఎందుకు కలిగింది ?" మళ్లీ అడిగాడు నా మిత్రుడు.

"అయినా మానకలిగారా ?"

"అవును." అని ఆగి చెప్పాడు. "అంతకు మునుపు రోజుకి ఇరవై సిగరెట్లు తాగుతూండేవాడిని."

"రోజుకి ఇరవై ? ఒక్కసారిగా విరక్తి ?"

నా మిత్రుడు తన చేతిలోని సిగరెట్ వంక ఆలోచనగా చూస్తూ అన్నాడు.

"ఏం జరిగింది ?" అడిగాను.

అతను కిటికీలోంచి కొన్ని క్షణాలు బయటకి చూస్తూండిపోయాడు. అకస్మాత్తుగా నా వైపు తిరిగి అడిగాడు.

"చెప్పమంటారా ?"

తల వూపాను చెప్పమన్నట్లుగా.

"నా పేరు వల్లభరావు. నా మిత్రుడి పేరు కొద్దిగా గమ్మత్తుగా వుంటుంది నా పేరు లాగానే. లోకోత్తమరావు."

"మీ స్నేహితుడు కూడా వస్తున్నారా?" చూసాను. అతను వంటరిగా వున్నట్లుగా కనబడ్డాడు.

తల అడ్డంగా వూపాడు తనకి అలవాటయిన ధోరణిలో నవ్వి.

"పన్నెండేళ్ల నాలుగు నెలల క్రితం సంగతి చెప్తున్నాను. ఇప్పుడు వంటరిగానే వెళ్తున్నాను మద్రాస్‌కి."

"చెప్పండి" అన్నాను నేను కూడా నవ్వి.

"నాకుఇరవైనాలుగు.లోకోత్తమరావునాకు అప్పట్లో ఎంతో సన్నిహితుడు. వాడికీ ఇరవై నాలుగే. నేను సిగరెట్స్ తాగేవాడిని. వాడు కాడు." అని నవ్వాడు అతను.

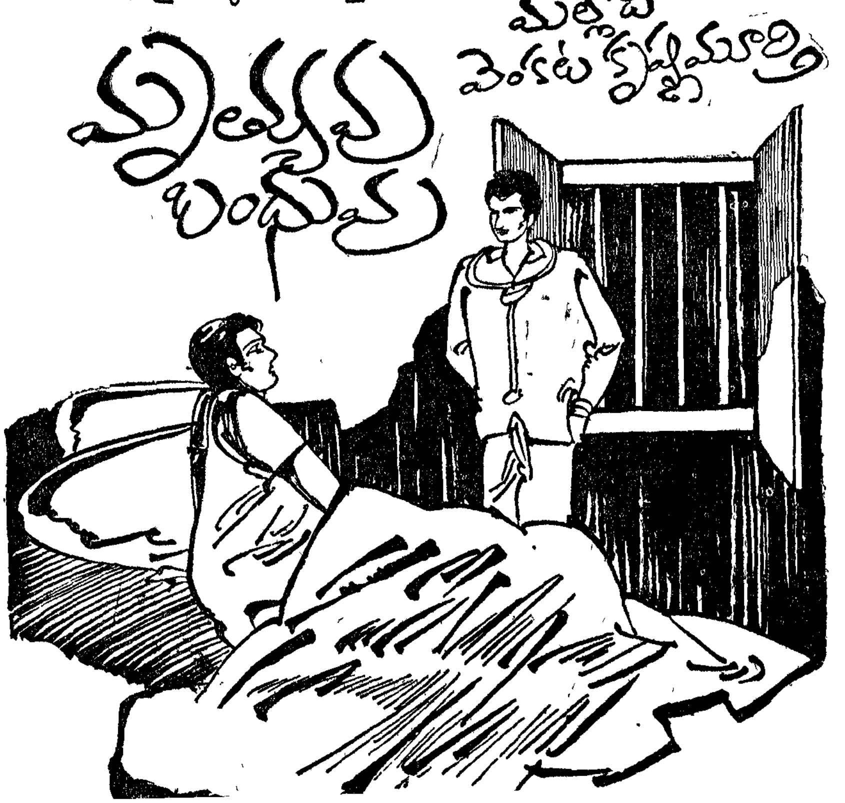

నేనూ నవ్వాను, వింటున్నానన్నట్లుగా. నేను సిగరెట్ మరో దమ్ములాగాక చెప్ప సాగాడు, మళ్ళీ నవ్వకుండా, ఎక్కడా ఆపకుండా.

"సిగరెట్స్ నాకు కాలేజీ రోజుల్లోనే అల వడ్డాయి. సరదాకి తాగడం మొదలు

మృత్యువు బంధువు

పెట్టాను. మొదటి సిగరెట్ అగ్రికల్చరల్ బి. ఎస్సీ. లో చేరిన మొదటిరోజు ముట్టిం చాను. బి. ఎస్సీ. పూర్తయ్యేసరికి రోజుకి అరేడయినా కాలుస్తే కాని బ్రతకగలిగేవాడిని

కాదు. అలా మొదలయింది సిగరెట్ అల వాటు."

అక్కడ చెప్పటం ఆపి అన్నాడు నాతో వల్లభరావు. "రైలు వేగం తగ్గుతోంది. స్టేషన్ వస్తుందేమో ?" కాని రైలు మళ్ళీ వేగం పుంజుకుంది వెంటనే.

"సిగ్నల్ అయి వుండవచ్చు. చెప్పండి" అన్నాడు నా స్నేహితుడు.

"ఇంట్లో క్రమంగా తెలిసిపోయింది. సిగరెట్, మద్యంలాంటివి అలవాట్లు ఎక్కువ కాలం దాగాలన్నా దాగవు. ఇంతలో అదృష్ట వశాత్తు బేంక్‌లో వుద్యోగం వచ్చి చేరి పోయాను. మద్రాస్‌కి వుద్యోగరీత్యా చేరు కున్నాను, ఇల్లు వదలి. సిగరెట్లు తాగద్దు అని తిట్టే నాన్నగారు దగ్గర లేకపోవడంవల్ల సిగరెట్ల సంఖ్య పెరిగింది.

లోకోత్తమరావు పరిచయం అయాడు నాకు. బ్యాంక్‌లో అతను కూడా క్లర్క్. అతనికి సిగరెట్ పొగ అంటే ఎంత మాత్రం పడదు. నాకు అది లేకుండా పని చెయ్యటం సాధ్యం అయేది కాదు. చూడండి ఎంత విచిత్రమో. ఇద్దరివీ పక్క పక్క సీట్లు. మాటి మాటికి సిగరెట్ కోసం బయటకు వెళ్ళడం కూడా బాగుండదు.

పాపం. మంచివాడు. అందుకే సహించే వాడు. సిగరెట్స్ తాగద్దని మొత్తుకునేవాడు. తనకు సరిపడదని కాదు. నా ఆరోగ్యం దెబ్బతింటుందని, ఎన్నోసార్లు, లెక్కలేనన్ని సార్లు నన్ను సిగరెట్ మానమని కోరాడు.

సిగరెట్ మానడానికి ప్రయత్నించి మొదటి సారిగా తెలుసుకున్నాను, నేను దానికి ఎంతగా బానిసనయిపోయానో. తగ్గించడానికి ప్రయ త్నించి, దానికికూడా విఫలుడయ్యాను. అప్పటికి రోజుకి ఇరవైకాల్చే స్థితికి చేరుకున్నాను.

ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసాడు లోకోత్తమ రావు. ఓ రోజంతా సిగరెట్ తాగకపోతే సిని మాకి తీసుకెళ్తానని చెప్పేవాడు. నేను ఓ రోజు ఎన్ని తక్కువ తాగితే అన్ని రూపాయలు ఇస్తానని ఆశ పెట్టేవాడు. సిగరెట్ తాగితే కాన్సర్‌లాంటి మృత్యువు బంధువులు ఎంత త్వరగా దగ్గరవుతాయో చెప్పి భయపెట్టే వాడు. సిగరెట్ మానేస్తే ఇంటికి డబ్బు ఎక్కువ పంపించవచ్చని బోధించేవాడు. అంద మయిన అమ్మాయిలకి సిగరెట్ అంటే అసహ్య మని వుదాహరణలు చూపించేవాడు."

చెప్పటం ఆపాడు వల్లభరావు.

"అప్పుడే మానేస్తే ఏంత బావుండేది ?" అన్నాడు విచారపడుతున్నట్లుగా.

"తర్వాత ?" అడిగాను.

"ఎప్పుడు మానేసారు ?" అడిగాడు నా మిత్రుడు.

"ఎందుకు మానేసారు ?" మరో తోటి ప్రయాణికుడు కూడా అడిగాడు ఆసక్తిగా. అతనూ వింటున్నాడు మాలాగానే.

పెద్దగా నిట్టూర్చి మళ్ళీ వల్లభరావు చెప్పసాగాడు.

"విపరీతంగా ప్రయత్నించాను. నా అశక్తతకి నేనే బాధపడేవాణ్ని. లోకోత్తమరావు నా స్నేహితుడైన సంవత్సరానికి ఇరవైనుంచి పన్నెండు సిగరెట్లకి తగ్గించగలిగాను రోజుకి.

ఓ రోజు, ఆ తర్వాత ఓ రోజు, నేను, లోకోత్తమరావు పందెం వేసుకున్నాం ఆదివారం. ఆ రోజంతా నేను సిగరెట్ తాగక పోతే పది రూపాయలు నాకిస్తాడు. లేకపోతే నేను ఇవ్వాలి, మధ్యలో తాగితే అయిష్టంగానే ఒప్పుకున్నాను పందేనికి. భోజనం అయే దాక, మధ్యాహ్నం పన్నెండున్నరదాకా కోరికని చంపుకున్నాను. నాదగ్గరే, నా గదిలో కాపలా వున్నాడు లోకోత్తమరావు. మధ్యాహ్నం మూడింటికి ఇక ఆగలేకపోయాను, కాఫీ తాగాక. కాఫీ తాగాక సిగరెట్ లేకపోతే కాలం గడవటం కష్టం నాకు. క్షణాలు గంటలవుతాయి. తల పగిలిపోతున్నట్లుగా వుంటుంది."

"నాక్కూడా" అన్నాడు నా స్నేహితుడు.

వల్లభరావు నవ్వి మళ్ళీ చెప్పసాగాడు.

"కాఫీ తాగాక చెప్పులు తొడుక్కొని, సిగరెట్‌కోసం వెళ్తున్నాననీ, ఓడిపోయానని" చెప్పాను. నన్ను చెయ్యి పట్టుకుని ఆపి, అయిదుదాకా ఆగితే పందెం గెలిచినట్లే అని చెప్పాడు. మరో పావుగంట తర్వాత ఇక సిగరెట్ లేకపోతే వుండలేననిపించింది.

లోకోత్తమరావు తిట్టాడు. 'బానిసవి, కంట్రోల్ లేని వాడివి' అని ఎత్తిపొడిచాడు. నాకు అప్పటికే తల తిరగడం ప్రారంభించింది. మంచంమీద పడుకున్నాను. లోకోత్తమరావుకి కొద్దిగా జాలి కలిగింది నా మీద. తనే తెస్తానని, నన్ను కదలద్దనీ వెళ్ళాడు. ఇక ఎప్పటికీ తిరిగిరాలేదు."

"కోపం వచ్చిందా ?"

"పావుగంట తర్వాత ఎవరో వచ్చి చెప్తే బయటకి పరిగెత్తాను. నా రూమ్‌కి వంద గజాల దూరంలోవున్న కిళ్ళీకొట్టు దగ్గరికి

మృత్యువు బంధువు

చేరుకున్నాను. సరిగ్గా ఆ కిళ్ళీకొట్టుముందు, సిగరెట్స్ కోసం రోడ్ దాటుతూ లారీక్రింద పడ్డాడు లోకోత్తమరావు"

వల్లభరావు చెప్పటం ఆపాడు. నేనూ, నా మిత్రుడు, మరో శ్రోత, ముగ్గురం నిశ్శబ్దంగా వుండిపోయాం. ఎవరూ ఏం మాట్లాడలేకపోయాం. నా మిత్రుడుమాత్రం సిగరెట్‌ను బయటకు విసిరేసాడు కిటికీలోంచి.

" లోకోత్తమరావు చచ్చిపోలేదు. " చిరునవ్వుతో చెప్పాడు వల్లభరావు మాకు, మా మొహాల వంక చూసి "చచ్చిపోలేదు. రోడ్డు దాటుతూండగా లారీ వచ్చింది: లారీ రావడం చూచి, కిందపడ్డ లోకోత్తమరావు పక్కకి దొర్లాడు. కుడికాలి మీద నుంచి పోయింది లారీ చక్రం. నేను వెళ్లే సరికి

నిజం – అబద్ధం

ఎల్ మాలకొండయ్య

నిజం, నిజం
ఏది నిజం?
ఎవరు చెప్పుతారు నిజం
ఎవరు నమ్మతారు నిజం.
అబద్ధం అబద్ధం
ఆహా ఎంత తీపి.
ఆ మాటలోనే ఉంది అందం
ఆ పలుకులోనే ఉంది మకరందం
చెప్పేవారా?
కోకొల్లలు
వినేవారా?
వెతకనక్కరలేదు
ఎదురు చూస్తుంటారు
చెవులు విప్పుకుని
కళ్లుమూసుకుని
"ఎద్దు ఈనిందంటే
గాటకట్టివెయ్యండి" అనడానికి
అబద్ధం ఎంత తీపో
నిజం అంత చేదు.
నిజం ఎంత నగ్నం!
అబద్ధం ఎంత అందాల వేషధారి!
నిజానికి నిజమంటే
కళ్లు మూసుకుంటారు
నగ్నాన్ని చూసే ధైర్యం లేక
అబద్ధం అంటే పరిశోధిస్తారు
భూతద్దాలు ధరించి
లేనివాటిని కూడ వెతకడానికి
గోరంతలను కొండంతలు చేయడానికి

స్పృహలేకుండా పడివున్నాడు. రక్తం కారుతొంది తెగిన కాలులోంచి రోడ్డంతా మడుగు కట్టి వుంది రక్తం అతని చుట్టూ. ఎంతో బాధవేసింది నాకు. లారీ డ్రయివర్ లారీ ఆపకుండా పారిపోయాడు.

"ఆ క్షణంలో నాకు కనపడిందల్లా రక్తంతో తడిసి పడివున్న లోకోత్తమరావు, నాకోసం కొందామనుకున్న సిగరెట్ పాకెట్. పక్కన కూర్చుని నిశ్శబ్దంగా ఏడవసాగాను. మా సందులోని డాక్టర్ని తీసుకువచ్చారు ఎవరో. వెంటనే ఆస్పత్రికి తీసుకు వెళ్ళమని చెప్పాడు ఆ డాక్టర్ పరీక్ష చేసిచూసి. జనరల్ హాస్పిటల్ దగ్గరే కాబట్టి అక్కడికి చేర్చాం. మధ్యలో స్పృహ వచ్చింది లోకోత్తమరావుకి. బాధతో కేకలు వేస్తూనే వున్నాడు దారిలో. అబ్బ ! ఎంత హృదయ విదారకంగా అరిచాడు !! ఆ బాధ నా కింకా గుర్తుంది. ఆ అరుపులు ఇంకా నా చెవుల్లో వినబడతాయి. ప్రయత్నిస్తే. ఎప్పటికీ మర్చిపోలేని అరుపులవి."

"వాటె ట్రాజడీ" అన్నాడు నా మిత్రుడు.

"ఆ తర్వాత నేను సిగరెట్ ముట్టలేదు." చెప్పాడు వల్లభరావు.

"పన్నెండు సంవత్సరాల నాలుగు నెలలయిందా ఇదంతా జరిగి?" అడిగాడు తోటి ప్రయాణీకుడు.

అవునన్నట్లుగా తల వూపి చెప్పాడు వల్లభరావు.

"మనస్సు విరిగిపోయింది ఆసంఘటనతో. అంతకు మునుపులేని నిశ్చయం, విల్ పవర్ నాలో ప్రవేశించాయి, నాకు తెలియకుండానే. అసలు నేను సిగరెట్ మానేసిన సంగతి ఎవరో చెప్తేనేగాని తెలియలేదు నాకు. అంత విరక్తిగా అనుకోకుండానే మానేశాను."

"నేను మానేస్తాను" అన్నాడు నా మిత్రుడు.

నవ్వుకున్నాను. వల్లభరావుకి ఆనందాన్ని కలిగించడానికి చెప్పే మాటలవి.

"సిగరెట్స్ మృత్యువుల బంధువులు" అని వల్లభరావు మళ్ళీ పేపర్ అందుకున్నాడు

నేను మాత్రం మరో సిగరెట్ అందుకోకుండా వుండలేకపోయాను. బేసిన్ బ్రిడ్జ్ దగ్గరయేలోగా.

* * *

"అనంతగిరికి రావడం ఇదే ప్రథమం." తనని తను పరిచయం చేసుకొని చెప్పాడు.

40 సం॥ అనుభవం
వరిబీజము బుడ్డలు బీజకుట్లు మొదలగు వ్యాధులకు ఆపరేషన్ లేకుండా గ్యారంటీగా బాగుచేయబడును
వివరములకు
రే అండ్ రే రిజిస్టర్డు ఆసుపత్రి
గౌలిగూడ నయ బస్ డిపో ఎదుట, బాలాజీలాడ్జింగ్ ప్రక్కన, హైద్రాబాద్-12.
ఆఫీస్ఫోన్: 42870, ఇంటిఫోన్: 38544

మీకు సంతానం లేదా ?

ఆపరేషన్, యితర వైద్య చికిత్సలచే నిరాశ చెందిన సోదరీమణు లనేకులు మా సలహాలచే సంతాన వంతులయి యిచ్చిన యోగ్యతా పత్రములు గలవు. స్త్రీ, పురుష వంధ్యాదోష నివారణ నిపుణులు.

ఉచిత వివరములకు
శ్రీ నాగార్జున మూలిక కుటీరం
రైల్వేస్టేషన్ వద్ద, రామాలయం వీధి, తెనాలి 2.

మృత్యువు బంధువు

ఆ మెడికల్ రిప్రజెంటేటివ్. మరో పావు గంటదాకా తనతో తెచ్చిన మందులు చూపిస్తూ, వాటి వుపయోగం చెప్పాడు, నర్స్ వచ్చి గుర్తు చేసింది నాకు, రౌండ్స్ టైం అయిందని.

మెడికల్ రిప్రజెంటెటివ్‌కి క్షమాపణ చెప్పి బయలుదేరాను రోగులని చూడటానికి. ఒకొక్క రోగినే చూడసాగాను. వాళ్లని పరీక్షించి, కొంతమందిలే చెస్ట్ ఎక్స్‌రేలని పరికీలించి, రోగులకి ధైర్యం చెపుతూ తిరగ సాగాను శానిటోరియం.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో, ప్రభుత్వంచే నడపబడే క్షయరోగ చికిత్సాలయంలో నేను డాక్టర్‌గా పనిచేస్తున్నానన్న సంగతి మొదట చెప్పలేదను కుంటాను ? వికారాబాద్‌కి అతి దగ్గరలో వుంది ఆ ఆసుపత్రి.

ఆ రోగి దగ్గరికి చేరడానికి గంటపైనే పట్టింది. నవ్వుతూ పలకరించాడు.

"హలో డాక్ ?"

"హలో." అన్నాను ప్రతిగా నవ్వుతూ. ఆ రోగి దాదాపు చివరి దశ చేరుకున్నాడు. ఎక్కువ రోజులు బ్రతకడనుకుంటాను. సిగరెట్స్ ఎక్కువగా తాగడంవల్ల అతనాస్థితికి వచ్చాడు.

నాలుగు నెలల్రకితం రైల్లో వల్లభరావు తారసపడ్డప్పుడు చెప్పిన సంఘటన, నేను ఇద్దరు ముగ్గురు సిగరెట్స్ తాగేవాళ్లకి చెప్పాను అప్పటికే.

"ఒక సిగరెట్ సెంక్షన్ చేయించండి డాక్టర్. ఎలాగయినా చచ్చిపోయేవాడ్నేగా. పిచ్చిగా వుంటోంది ఇక్కడచేరి, సిగరెట్స్ తాగడం ఆపేసి నప్పటినుంచి."

తల అడ్డంగా వూపాను.

"ఎలా అలవాటయింది?" అడిగాను రొటీన్‌గా. కొత్తగా చేరిన ఆ రోగిని ఆ ప్రశ్న అడగడానికి అంతదాకా అవసరం ఏర్పడ లేదు నాకు.

"ఒంటరితనాన్ని పారద్రోలడానికి."

"ఎవరూలేరా మీకు ?"

"చాలామంది వున్నారు. ఓ చెల్లెలు, ఆ చెల్లెలిని ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకున్న మిత్రుడు ఇంకా చాలామంది."

"మరి ?"

"నేనూ అందరిలా వుంటే సిగరెట్ అలవాటు చేసుకుని వుండేవాణ్ణి కాను."

"అంటే ? ఎందుకు అందరిలా లేరు?"

"మీకు తెలియదా అయితే ?"

అతను దుప్పటి లాగాడు కాలితో. దుప్పటి పక్కకి తొలగిపోయింది. అప్పుడు చూసాను. ఎడంకాలు మాత్రమే వుంది! కుడికాలు లేదు !! కుంటివాడు !!!

"చిన్న ఏక్సిడెంట్‌లో ఈ కాలు పోయి పుష్కరం దాటింది. అప్పట్రితో అలవాట యింది అక్కడ. క్రమంగా రోజుకి ముప్పై దాకా పెరిగాయి. ఇక్కడ చేరడానికి ముందు ఎన్నినేలు కాల్చివుంటానో మీరే లెక్కవేసు కోండి, ఆ మృత్యువు బంధువుల్ని."

"మీ పేరు ?" అడిగాను చార్ట్‌లో అతని పేరు కోసం చూస్తూ.

అతను చెప్పకుండానే తెలిసిపోయింది నాకు అతని పేరు చార్ట్ ద్వారా.
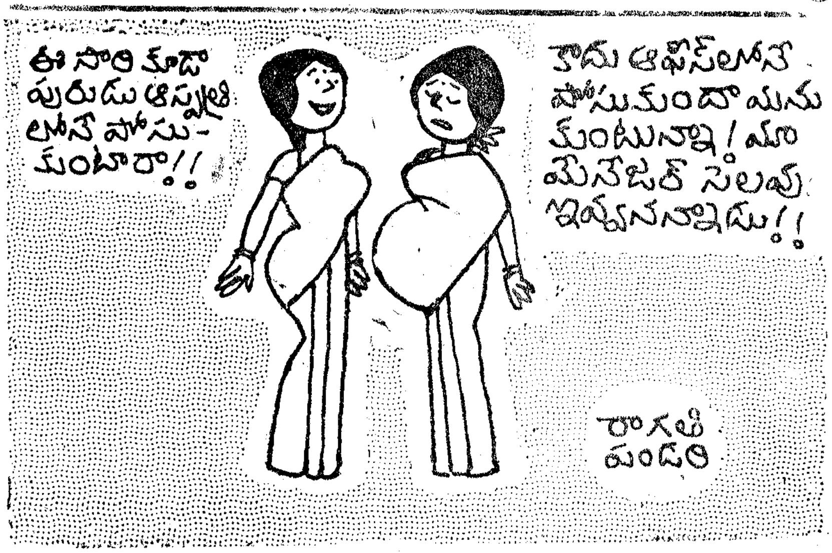
లోకోత్తమరావు అతని పేరు !!